

การวิเคราะห์ปัญหาเรื่องการประเมินและการเฝ้าระวังภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งในผู้ป่วยโรค
หลอดเลือดสมองโป่งพองแตกมีเลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมองชั้นอะแร็คนอยด์
(ASSESSMENT AND MONITORING OF CEREBRAL VASOSPASM IN PATIENTS
AFTER ANEURYSMAL SUBARACHNOID HEMORRHAGE: A PROBLEM ANALYSIS)

นวพร เชิงเชาว์ชาญ 4936744 NSAN / M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษานิพนธ์: อรพรรณ โดสิงห์, พย.ด.,

ปรางทิพย์ ฉายพุทธ, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

ภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งเป็นภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโป่งพองแตกมี
เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมองชั้นอะแร็คนอยด์ ที่เป็นสาเหตุให้ผู้ป่วยเกิดความพิการและการเสียชีวิตได้ การเฝ้าระวัง
ภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งจึงเป็นสิ่งสำคัญ พยาบาลผู้ดูแลต้องมีความสามารถในการประเมินภาวะ
หลอดเลือดสมองหดเกร็งก่อนที่ภาวะนี้จะทำให้เกิดภาวะสมองขาดเลือดไปเลี้ยงชั่วคราว การศึกษาครั้งนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหา เรื่องการประเมินและการเฝ้าระวังภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งในผู้ป่วยกลุ่ม
นี้ ขั้นตอนของการวิเคราะห์เริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ปัญหาและเสนอผลการวิเคราะห์

การทบทวนวรรณกรรมจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับพยาธิสภาพ ปัจจัยเสี่ยงการวินิจฉัย
การรักษา ตลอดจนการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งจากเลือดออกใต้เยื่อหุ้ม
สมองชั้นอะแร็คนอยด์สาเหตุจากโรคหลอดเลือดสมองโป่งพองแตก จำนวน 67 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยเชิง
ทดลอง 8 เรื่อง งานวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง 22 เรื่อง งานทบทวนวรรณกรรม 23 เรื่อง งานทบทวนวรรณกรรม
เชิงสังเคราะห์เมต้า 1 เรื่อง บทความวิชาการจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ 11 เรื่อง และคำร่าที่เกี่ยวข้อง 2 เรื่อง
ผลการวิเคราะห์ปัญหาได้ประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ 1) การประเมินและการเฝ้าระวังภาวะ
หลอดเลือดสมองหดเกร็งสามารถประเมินได้จากอาการและอาการแสดง และค่าที่ได้จากการวัดด้วยเครื่องมือ
พิเศษ เช่น ค่าแรงดันหลอดเลือดดำปอด และค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดดำบริเวณคอ เป็นต้น 2) ต้องมี
การดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินและเฝ้าระวัง เพราะระยะเวลาที่อาจเกิดภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็งนานถึง
4 สัปดาห์หลังมีเลือดออก และ 3) การดูแลผู้ป่วยต้องใช้ความร่วมมือของทีมสหสาขาวิชาชีพ เนื่องจากภาวะ
หลอดเลือดสมองหดเกร็งมีความซับซ้อน ต้องการการประเมินอย่างต่อเนื่องและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ: การประเมินและการเฝ้าระวัง / ภาวะหลอดเลือดสมองหดเกร็ง /
การวิเคราะห์ปัญหา / เลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมองชั้นอะแร็คนอยด์

ASSESSMENT AND MONITORING OF CEREBRAL VASOSPASM IN PATIENTS
AFTER ANEURYSMAL SUBARACHNOID HEMORRHAGE: A PROBLEM ANALYSIS

NAVAPORN CHERNGCHOWCHARN 4936744 NSAN / M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORS: ORAPAN THOSINGHA, D.N.S.,

PRANGTIP CHAYAPUT, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

The cerebral vasospasm is a serious complication in patients after aneurysmal subarachnoid hemorrhage. It threatens patients silently and is a cause of death and disability. Monitoring of this condition is crucial. Nurses taking care of these patients should assess and monitor cerebral vasospasm in order to prevent a transient cerebral ischemia. This study aimed at analyzing the problems surrounding assessment and monitoring of cerebral vasospasm in patients after aneurysmal subarachnoid hemorrhage. The methods included were review of related literature, problem analysis, and presentation of results.

The literature was reviewed regarding pathophysiology, risk factors, diagnosis, treatment, and nursing care in patients with subarachnoid hemorrhage due to cerebral aneurysm who were at high risk of cerebral vasospasm. The literature review consisted of 67 papers, included: 8 experimental research, 22 non-experimental research, 23 review articles, 1 meta-analysis, 11 expert opinions, and 2 textbooks. The results of this study can be summarized into 3 topics as follows: 1) assessment and monitoring of signs and symptoms, and invasive parameters should be carried out in order to detect cerebral vasospasm early. The invasive parameters include pulmonary artery occlusion pressure and saturation of jugular venous oxygen; 2) the continuous monitoring for at least 4 weeks after hemorrhage should be performed; 3) a multidisciplinary team approach should be established to care for these patients because cerebral vasospasm is complex and needs continuous reassessment and close monitoring.

KEY WORDS: ASSESSMENT AND MONITORING / CEREBRAL VASOSPASM /
PROBLEM ANALYSIS / SUBARACHNOID HEMORRHAGE

130 pp.